

1926, 1932

Extracts from a Warsaw Yizker Buch
Transl. Ilan Pillemer

May 26, 2021

1 1916

- founding of the Orthodox Agudah Yisrael Party, Folkspartey
- founding of literature and journalistic bodies
- A significant amount of literature and journalistic activity of many kinds

2 1918

- Warsaw is liberated
- Many people come to Warsaw looking for opportunity
- There are deportations, which include Jews
- The Jewish board is active quickly in such a dynamic time

3 1919

- There is a big influx of Galizianers
- Luzian Peretz, the only son of YL Peretz, passes away, leaving only Yanka Peretz as the last descendant.
- There is free political activity, with many Jews of different political stripes

4 1921

- founding of workers parties.
- founding of Hebrew cultural activity.
- Jews makes up about one third of the population

- Jews are very involved in industrialisation projects
- Professor Moshe Shor becomes the preacher at the main synagogue

5 1926

The Jewish life in Warsaw between the two world wars passed "normally" - a crisis comes, a crisis goes¹ with political and economic struggles and constantly growing cultural renaissance activity. The community assembly was democratic. At their meetings one could hear spoken: Yiddish, Hebrew and Polish. Altogether they were made up of: 18 Zionist, 16 Agudah, 4 a-political Orthodox, 6 Bundist, 3 Folkspartey and 2 left-wing Poalei Tzion. Herschel Farbstein - was the head of the community until 1931. The founding of the "Vikt" theatre managed by Zigmund Turkav.

דאָס יידישע לעבן אין וואַרשע צווישן ביידע וועלט־מלחמות גייט „נאָרמאַל“ - קריזיס־אײן - קריזיס־אױם - מיט פּאָליטישע און עקאָנאָמישע קאַמפּן און אַ כּסדר וואַקסניקער קולטורעלער רענעסאַנס־טעטיקייט. די קהילה ווערט דעמאָקראַטיזירט. אויף די זיצונגען קען מען רעדן: יידיש, העברעיש, פּויליש. דער צוזאַמענשטעל: 18 ציונים, 16 אגודה, 4 אַרטאָדאָקסן אומפּאַרטייאַישע, 6 בונדיסטן, 3 פּאָלקיסטן, 2 לינקע פּועלי ציון. העשל פאַרבשטיין - ראש פֿון דער קהילה ביזן יאָר 1931. גרינדונג פֿון „וויק“־טעאַטער, דירעקציע זיגמונט טורקאָוו.

6 1932

Need and constant uncertainty about the future, in addition to the hermetic locked borders of the immigration-countries, drove the Jewish masses in Warsaw to utmost despair. A typical event: a Jewish journalist, whilst visiting Russia, reports that there are immigration opportunities to Birobidzhan. Over and over there were reports. On one particular day there could be imagined approximately ten thousand applications. There were no projects.

נויט און אייביקע אומזיכערקייט מיטן מאָרגן, דערצו די הערמעטיש געשלאָסענע גרענעצן פֿון די אימיגראַציע־לענדער, טרייבן צו העכסטער, פאַרצווייפֿלונג די יידישע מאַסן אין וואַרשע. אַ כאַראַקטעריסטישער עפּיזאָד: אַ יידישער זשורנאַליסט, וואָס האָט באַזוכט רוסלאַנד, טיילט מיט, אַז עס זיינען דאָ עמיגראַציע־מעגלעכקייטן קיין ביראָ־בידזשאַן. דאָרט און דאָרט זיך מעלדן. אין איין איינציקן טאָג - האָבן אַן ערד צען טויזנט בעלנים אין וואַרשע זיך געמאָלדן. פֿון פּראָיעקט איז גאַרנישט געוואָרן.

¹ Same phrasing as a "Year in, Year out" i.e. „יאָר איין, יאָר אויס“